



EXPLICATEUR

Videoclub SGD

58^e jaargang no. 1

januari 2022

NIETS TE FILMEN



IN CORONATIJD? PAK DE CAMERA



Sinds 1964

gevestigd te Dordrecht



SMALFILM EN VIDEOGROEP DORDRECHT

Opgericht 26 oktober 1964

ALLE GOEDS VOOR 2022

Voor jullie ligt een betrekkelijk dunne Explicateur. We hebben immers geen fysieke clubactiviteiten gehad, waardoor verslagen worden gemist in dit clubblad. Gelukkig hebben we een vast team van schrijvers, die ons nooit laten vallen. Ook via deze Explicateur kun je je kennis weer wat opvrijzelen en ook de allesweters kunnen hun tijdens corona ontstane roestige brein weer wat opfrissen.

Maar natuurlijk wensen we jullie en je geliefden weer alle goeds toe voor dit nieuwe jaar. Blijf gezond en blijf actief. Dat laatste helpt je ook om gezond te blijven. Hou vast aan onze filmactiviteit en maak mooie opnamen, die je vervolgens tot een boeiende film breit.

Ook in de winter valt er genoeg te filmen, zelfs als er geen ijs of sneeuw te zien is. Er gebeurt altijd wel wat en de natuur is ook mooi als het niet sneeuwt.

We hopen dit jaar nog veel filmactiviteiten te kunnen realiseren. Als jullie met vragen zitten, dan weten jullie ons te vinden.

In deze Explicateur:

- 1 Voorwoord
Joke de Graaf
- 2 De creatieve filmer
Joke de Graaf
- 3 Van de voorzitter
Chris Schepers
- 4 Green Screen
Ben van der Stigchel
- 6 De professionele stem
Joke de Graaf
- 8 Filmen en licht - 2
Jan Smeets
- 13 Bericht van het bestuur
Joke de Graaf
- 14 Agenda en colofon

Advertentie:

- 17 Rotronica

redactrice Joke de Graaf





DE CREATIEVE FILMER

Joke de Graaf

Als hobbyfilmer zoek je naar een manier om films te maken, die je met trots aan je toeschouwers kunt laten zien. Of dat het publiek is bij de filmclub of andere groepen, of dat het simpelweg de familie is. Die 'trots' wil je erin hebben. Daarvoor moet je wel een paar dingen onder de knie krijgen, zoals ik al vaker gezegd heb.

Je moet de techniek snappen. Dat wil zeggen, dat je de camera moet kennen. Het liefst zodanig, dat je automatisch weet, hoe de knoppen werken. Je moet ook je montageprogramma kennen. Tenminste de basisprincipes van je programma moet je in de vingers hebben om tot een goed product te komen.

Als je de techniek onder controle hebt, dan komt de creativiteit om de hoek kijken. Het bedenken van een concept, op papier of in je hoofd een beeld schetsen van de film en de benodigde shots bedenken en maken. Veel filmers denken juist die creativiteit te missen. Maar is dat wel zo? Creativiteit is niet iets wat je bent. Creativiteit is iets wat je doet. Je kunt het leren en je kunt het gewoon doen. Een bericht in de krant, een verhaaltje, dat je hoort, een bezoek aan een tentoonstelling of gewoon een lekkere vakantie kunnen al een prikkel geven. Hou de filmcamera bij de hand en beleef het allemaal ook door het oog van de camera. Ikzelf heb gemerkt, dat ik door gebruik van de camera veel meer dingen gezien heb, dan andere mensen op een vakantie. Ik noem maar wat.

Chris zag de elfjes in de Elzen en werd geprikkeld om een film te maken. Ik had gelezen over die elfjes en in mijn hoofd ontstond een dromerig beeld met vage figuren zwevend door dat bos. In feite ontspoon zich al een film in mijn hoofd. Ook ging er iets werken over de te gebruiken technieken om die dromerige beelden te bewerkstelligen. Maar ja, uiteindelijk heb ik er niets mee gedaan en inmiddels gaan de elfjes verhuizen, heb ik gelezen. O wacht eens. Daar kan ook alweer een film in zitten. Ik bedoel maar, de ideeën liggen op straat, loop er dus niet aan voorbij.

Is jouw creativiteit geprikkeld en heb je de technisch correcte beelden geschoten? Dan is het tijd voor de montage. Denk niet, dat je er bent als je de juiste en perfecte shots gemaakt heb. Een uitstekende cameraman/vrouw is nog niet de beste filmmaker. Ook de montage speelt een rol om het tot een lekker lopend geheel te maken. Realiseer je dat een duur en ingewikkeld montageprogramma niet per se de beste films produceert. Ik heb films gezien gemaakt met een eenvoudig programma, die beter waren, dan die van een gebruiker van een programma, waar eindeloos veel mee kan. In feite is het niet het programma, maar de persoon achter de knoppen die de film maakt. Het programma is slechts een hulpmiddel hiervoor.



Veel mensen hebben in deze coronaperiode het wandelen herontdekt. Nu kan je natuurlijk simpelweg gaan wandelen, maar je kan ook je filmcamera meenemen tijdens dat wandelen. De leukste dingen kom je soms onderweg tegen. Filmcamera? Denk er aan, dat je de mobiel altijd in de zak hebt. Dus een excuus om die shots niet te maken is er eigenlijk niet eens meer.

Blijf actief, ontdek je creativiteit en geniet ervan.



VAN DE VOORZITTER

Chris Schepers

Alweer een jaar voorbij (en ouder geworden). Wat gaat de tijd toch snel en wat verandert er toch steeds weer veel in een niet te bevatten tempo. Normaliter zou ik in dit artikeltje met plezier terugkijken op een fijn en leerzaam filmjaar, maar dat kan ik helaas niet volmondig doen en ik hoef natuurlijk niet uit te leggen waarom. Helaas hebben we in 2021 slechts 10 clubavonden mogen beleven en daar worden we geen van allen vrolijk van, alhoewel het toch wel hele fijne en gezellige bijeenkomsten waren. Gelukkig hebben we bij de SGD-leden geen desastreuze coronagevallen moeten constateren en daar zijn we natuurlijk dan weer blij om.



Van filmen is er ook niet veel terechtgekomen in dit afgelopen jaar, tenminste bij mij is de ambitie geleidelijk afgenomen en gedaald tot bijna nul. Niet dat mijn interesse in mijn hobby gedaald is, want ik zit nog steeds met veel plezier op YouTube te zoeken en te kijken naar allerlei zaken, die met onze geweldige hobby te maken hebben.



In het vaststellen van het programma voor de clubavonden hebben we in het bestuur al weer enkele malen het begin van de herstart moeten doorschuiven naar een latere datum. Helaas denk ik en waarschijnlijk anderen met mij, dat we voorlopig nog geen plannen voor een start kunnen maken.

Hoe de toekomst er uit zal zien weet ik niet en heb er ook geen zicht op. Het ledental is in de afgelopen jaren wat afgenomen en nieuwe aanmeldingen waren er nauwelijks. Een trend, die we ook bij andere filmclubs kunnen constateren. Dit houdt niet in dat we vanwege dit gebeuren moeten gaan zitten treuren. Verre van dat want met de huidige groep *diehards* zijn er gewoonweg nog veel leuke dingen te doen en te beleven.

Op het moment dat ik dit aan het schrijven ben is het nog steeds 2021. Ik wens jullie dan ook allemaal nog een plezierig uiteinde en een goed begin en ik hoop, mede namens het bestuur, van ganser harte jullie allemaal snel weer in levende lijve en vooral gezond, te mogen begroeten.





WERKEN MET GREEN SCREEN

Ben van der Stigchel

Het is mij opgevallen, dat er in de films van de meeste leden weinig of helemaal geen gebruik wordt gemaakt van blue- of greenscreen. Toch een mooi middel om je film meer inhoud te geven. Er zijn wel een paar leden, die er gretig gebruik van maken.

Ruud Meyer, Aart Versendaal en ikzelf gebruiken regelmatig deze mogelijkheid. Vooral Ruud en Aart gebruiken greenscreen veel op komische wijze en deze filmpjes komen regelmatig terug op filmavonden, enz.

Uiteraard moet je er ook wel wat vanaf weten. Het montageteam heeft er dan ook diverse avonden aanbesteed. Het is ook niet makkelijk om het zomaar even in een film te verwerken. Daar moet je echt van te voren rekening mee houden, als je gaat filmen en monteren.

Vroeger was het plaatsen van een andere achtergrond achter je onderwerp altijd lastig en vereiste erg veel technische kennis en ervaring. Tegenwoordig is dit met behulp van greenscreen op vrij eenvoudige wijze te doen. Kijk maar naar de weermanen en -vrouwen op tv, die hun weerpraatje houden voor een speciaal groen scherm, waar softwarematig een weerkaartje in wordt geprojecteerd. De weerman of -vrouw ziet alleen het groene scherm, maar op tv zie je een weerkaart.



Een ander voorbeeld zijn de uitzendingen van de F1 autorace studio uitzendingen. Daar is het decor totaal opgebouwd uit greenscreen beelden. Ik heb weleens een documentaire gezien over een Nederlands bedrijf, dat al die greenscreenschermen ontwerpt. Onbegrijpelijk hoe ze dat voor elkaar krijgen. Als je iemand filmt of fotografeert voor een greenscreen (groene achtergrond), dan kan je deze achtergrond naderhand redelijk gemakkelijk verwijderen bij de montage met de functie KEYERS uit je montageprogramma. Groen wordt dan transparant en zo kan je dan elke achtergrond van een foto of filmpje gebruiken, dat je maar wilt. Ruud Meyer is zelfs weleens in een glazen fles gekropen en Aart Versendaal heeft het zelfs eens gepresteerd om het hele clubgebouw met bommen en een neerstortend vliegtuig met de grond gelijk te maken.



Voor Chromakey (Greenscreen) wordt meestal een groene achtergrondkleur gebruikt. Deze tint komt namelijk het minst voor in je huid. Zo kan je iemand fotograferen tegen een groene achtergrond en deze persoon gemakkelijk "uitknippen" en in een andere achtergrond monteren, bijvoorbeeld een strand, bos, of stad. Je kunt jezelf ook monteren in een popgroep of naast een bekend persoon.



Als je jezelf filmt of fotografeert voor zo'n groen doek, dan kan je een film maken alsof je de hele wereld bent rond geweest.

Als je geen bewegend per-

soon in de film wil monteren, maar bijvoorbeeld een voorwerp, dan kan je dit het beste doen met Photoshop. We hebben al diverse avonden uitgelegd hoe je met Photoshop het

green screeneffect kunt gebruiken. In feite maak je met Photoshop de achtergrond transparant, zodat het onderwerp voor een andere achtergrond geplaatst kan worden. Het montage-team heeft meerdere malen voorgesteld dat, als er voldoende belangstelling voor is, het programma Photoshop op een speciale werkvond uitgelegd kan worden. Helaas was daar geen belangstelling voor en is er niets van terecht gekomen.

Toegegeven dat het ook niet in één avond is te leren, maar het moet toch mogelijk zijn om er soort cursus van te maken. Wil je met green screen gaan filmen, dan heb je toch echt een groene achtergrond en bij foto's of voorwerpen het programma Photoshop nodig.

Meestal wordt het scherm in de hoogte gebruikt voor stilstaand beeld. Bij gebruik in de lengte heb je de mogelijkheid om er bijvoorbeeld langs te lopen.



Mocht je enthousiast worden om het te gaan proberen, de club heeft de beschikking over een groen doek op klein formaat op een frame en ikzelf beschik over een los groen of blauw doek van 1,22 X 3,50 meter. Beschikbaar voor iedereen die ermee wilt gaan werken.



Een andere mogelijkheid is om thuis een muur van de kamer even groen te schilderen, maar of dat met enthousiasme wordt ontvangen door huisgenoten betwijfel ik.

Tegen de tijd dat dit epistel verschijnt heeft de decembergroetavond al plaats gevonden, althans dat mogen wij hopen.

In mijn bijdrage heb ik deze keer alleen maar greenscreen tekst en animaties gebruikt om eens te laten zien wat zo'n beetje de mogelijkheden zijn. De film zelf stelt niet zoveel voor, maar er zit een boel tijd in aangezien er negen tijdlijnen voor zijn gebruikt.



Digitale Camera Service

Rob Taihutu

van Utrechtweg 120
2921 LN Krimpen a/d IJssel
Tel.: +31(0)180 - 786005

www.rotronica.nl





DE PROFESSIONELE STEM

Joke de Graaf

In onze vorige Explicateur kon je over een methode voor de voice-over lezen, waarbij het ons nog makkelijker wordt gemaakt. Zoals Ben al schreef, zullen de meesten van ons stug doorgaan op de wijze, waarop ze het altijd al gedaan hebben. Op de club heb-



ben we diverse avonden verzorgd over het inspreken van de voice-over. Dat waren stuk voor stuk leuke en leerzame avonden. We leerden over het schrijven van de tekst tot aan de oefening met de kurk in de mond. De een zal een geboren inspreker worden, een ander zal er altijd mee blijven worstelen. Voor hen geldt de raad: weet je medefilmers op de club te vinden en gebruik de werkgroepavond, waarbij je o.a. een voorlopige versie van je voice-

over voor kan leggen.

Maar hoe doen de professionals het? Via internet was een filmpje te vinden van de inspreker van Rail Away, waarbij zijn werkwijze duidelijk te volgen was. Ik weet niet of het er nog op staat. We hebben het met bovengenoemde avonden ook laten zien. Bob van Hooven is van kinds af aan al bezig met dingen opnemen, hoorspelen maken met complete draaiboeken, enz. Hij heeft bij de Blindenbibliotheek in Den Haag gewerkt en via die lijn is hij de stem van Rail Away geworden. Toch zijn zeker niet alle professionele stemmen altijd overtuigd geweest, dat hun stem geschikt is voor een voice-over. De meesten zijn er op een of andere wijze ingerold.

Hun teksten schrijven ze bijna nooit zelf. Die krijgen ze aangeleverd. Wel proberen ze allemaal de tekst uit. Als het niet bekt, dan veranderen ze het zo, dat het bij hen past, ofwel, dat ze het goed uit hun mond kunnen krijgen. Bij het uitspreken van de tekst wordt ook gekeken of het beeld nog steeds gevolgd wordt. Het is niet handig als je met het einde van de je voice-over al halverwege je volgende scène met een ander onderwerp zit. Te lange zinnen worden altijd vermeden en dus opgesplitst. Tot zover is er niet veel verschil met de amateurinspreker. Ze zijn unaniem van mening, dat een aangeleverde tekst niet volledig veranderd mag worden. De strekking moet overeind blijven.



Dan de praktische voorbereiding. Nee, niemand gaat aan de gang met een kurk, maar allemaal hebben ze wel hun eigen manier.

De een drinkt eerst een kop koffie zonder melk. Dat laatste is belangrijk, want melk stimuleert de speekselvorming en dan krijg je 'smakjes'. Eigenlijk is thee of water het beste. Het houdt de boel zelfs soepel als je wat verkouden bent. Een ander wil juist iets vetigs in de mond gehad hebben voor die broodnodige soepelheid. Bij het begin van een serie is het voor velen nog even zoeken, maar geleidelijk aan zal iedereen zijn draai vinden en op eigen wijze de voice-over vorm geven.

Ik kom nog even terug op de stem van Rail Away. Daar kom je vaak buitenlandse plaatsnamen tegen. Er is contact met het verkeersbureau uit de betreffende streek. Die wordt

op de dag van inspreken gebeld. De namen zijn dan aangestreept. Het script wordt doorgenomen en de namen worden fonetisch erbij geschreven. Bij erg moeilijke namen worden ze wel een beetje vernederlandst. Tenslotte wordt het voor de Nederlandse markt gemaakt.

Voor een serieuze film zal de stem anders klinken, dan voor een grappige film. Zowel de tekst als de stem wordt daarop aangepast. Voor een bedrijfsfilm is een neutraal stemgeluid gepast. Een programma als Ik vertrek mag wel wat humor hebben en hier en daar zelfs wat ironie. De inspreker gaat altijd uit van de kijker. Kijkt men een tv-programma terwijl men tussendoor andere dingen doet, of is het iets waar men echt voor op het puntje van de stoel gaat zitten? De toonzetting wordt hierop aangepast.

Eigenlijk is het net een soort muziek maken. Je krijgt een draaiboek met bladmuziek en dan kun je simpelweg nootjes reproduceren. Als dat de bedoeling is, dan heeft een orkest geen dirigent nodig. Je gebruikt technieken, zoals ritme en frasering. Een voice-over inspreken is dus niet simpelweg oplezen, maar ook inleven en daardoor de juiste toonzetting vinden.



Wat is de beste voice-over? Ook hier kan weer een vergelijking met muziek gemaakt worden. Het is de stem, die niet bewust geregistreerd wordt. Je bent dienend aan de boodschap. Gaat de stem overheersen, dan leidt dat af van het beeld. En ja, het is nog altijd zo "film is beeld". Het draait om wat je ziet en al het andere is ondergeschikt, maar daardoor niet minder belangrijk.

Dit alles nog eens op een rijtje hebbend kom ik tot de conclusie, dat wij op de club behoorlijk professionele 'stemmen' hebben. We kunnen trots zijn op onszelf.

Spelen met taal





FILMEN EN LICHT - 2

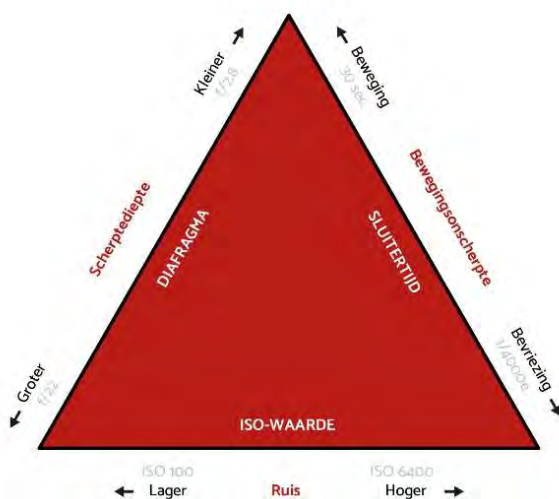
Jan Smeets

Dat je in de eerste plaats licht nodig hebt om een video te kunnen maken, weten we natuurlijk al sinds de gebroeders Lumière hun film "La Sortie de l' Usine" maakten. Maar licht speelt nog veel meer een rol in de opnames van een video. Een gebrekkige belichting kan zwaar doorwegen in het eindresultaat.

In de vorige Explicateur hebben we een beetje de sluier over belichting opbelicht. Eigenlijk zijn het twee aspecten waar we mee te maken hebben: 1) is het licht op de locatie waar je de opname maakt en 2) de instelling in je camera. Zoals we allemaal weten: we hebben camera's en we hebben camera's. Normaliter pakken we onze camera, en of dat nu de smartphone is of de camcorder met zijn toeters en bellen is, het blijft de camera, waar we het beeld wat we in de zoeker hebben mee vastleggen. Bij de ene kan je wel meer met de instellingen spelen dan de ander.

Ja, belichting dat is zo'n ding waar we als amateurfilmer niet veel bij stil staan of je moet met een echt project bezig zijn en dan toch denken we vaak: "dat pas ik wel aan in de montage", maar waarom?

Hier komen we dan op het tweede aspect, de instellingen van je camera, of deze op een juiste manier te gebruiken. Op een van onze laatste clubavonden hadden we een leuke en gezellige discussie over de kleuren in een film. De maker vond sommige van zijn beelden flets, terwijl bij andere shots hij wel tevreden was. En waar draait het dan allemaal om? De belichting en de instellingen van de camera. We blijven hier even bij de camcorder, met een vast objectief en de filmende fotocamera met verwisselbaar objectief. Bij de eerste hebben we het bij de beeldinstellingen over Gain, terwijl bij de tweede het hebben over ISO. Ze maken beide deel uit van de belichtingsdriehoek.



De belichtingsdriehoek is de samenvattende term voor de drie belangrijkste hoofdinstantellingen van fotografie: de sluitertijd, het diafragma en de ISO-waarde. Iedereen die een beetje handig is met een fototoestel kent de impact van deze drie onderdelen op de gemaakte foto. Bij video is dit in principe hetzelfde maar je moet toch nog rekening houden met wat extra dingen in bepaalde gevallen.

De sluitertijd die veranderen we bij video in principe niet of we moeten slowmotion willen opnemen. Het diafragma zouden we aan kunnen passen, maar dat is meer afhankelijk van het type camera, zeker daar waar we de mogelijkheid hebben om diverse objectieven te gebruiken, zoals de filmende fotocamera. Wat blijft er dan nog over ?? juist de ISO-waarde of GAIN. Het spelen met licht is toch wel een van de grootste uitdagingen bij het opnemen en hier komt ook weer een stuk persoonlijk-

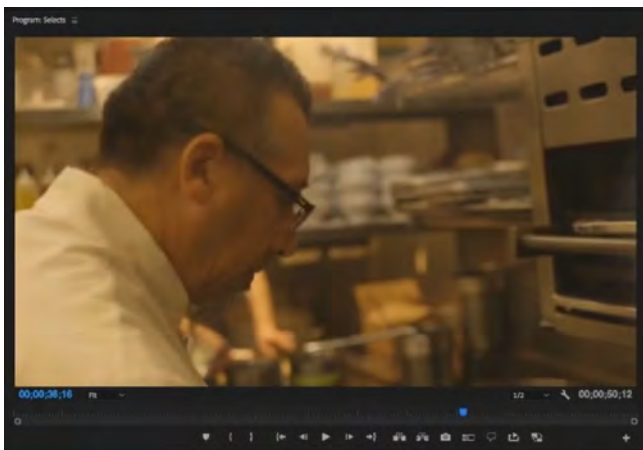
ke smaak om de hoek kijken. Een ding blijft zeker, het moet wel zoveel mogelijk de werkelijkheid benaderen.

Wat ik echter een van de belangrijkste vind, is de witbalans. Afhankelijk van camerasoort of type zijn er een aantal mogelijkheden. Nemen we even als voorbeeld de camera in de afbeelding hierboven. Als we goed kijken zien we, dat we kunnen kiezen uit drie instellingen voor de witbalans: A, B en PRST ofwel de persoonlijke instelling. Eigenlijk heeft de camera er vier met als vierde de automatische witbalans. Ook met de automatische witbalans (AWB) moet je regelmatig je camera vertellen, dat hij die moet aanpassen. Hoe je dat doet is afhankelijk van merk en type.

Een camera interpreteert kleuren anders dan ons oog. Als we naar iemand kijken met een wit overhemd, dan maakt het voor onze ogen niet uit of deze persoon binnen of buiten is en onder welke lichtomstandigheden, onze hersens zorgen ervoor, dat we het overhemd als wit blijven zien.

Een camera moet het stellen zonder deze automatisch correctiemogelijkheid voor kleuren in wisselende lichtsituaties. Dat kan betekenen, dat het witte overhemd er op beeld blauw uit komt te zien als deze persoon buiten wordt gefilmd en dat het witte overhemd een oranje of rode zweem krijgt, als deze persoon binnen wordt gefilmd.

De oorzaak hiervan is dat elk licht zijn eigen kleurtemperatuur heeft. Deze temperatuur wordt uitgedrukt in Kelvin. Is een bepaalde kleurtemperatuur overheersend, dan krijgt het beeld een zweem van die kleur. Een helder blauwe lucht van 10.000 Kelvin of een bewolkte lucht van 7000 Kelvin zorgt voor een blauwe zweem in het beeld, terwijl binnenopnames met kunstmatige licht van 2500 Kelvin een oranje zweem krijgen en opnames bij zonsondergang of kaarslicht onder de 2000 Kelvin er overwegend rood uitzien. Om ervoor te zorgen dat de opnames er hetzelfde uitzien als wat we met onze ogen waarnemen, moet de witbalans van de camera worden ingesteld.



Vrijwel alle camera's beschikken over die automatische witbalans (AWB). Deze werkt doorgaans goed als de lichtsituatie niet verandert en er geen sprake is van menglicht. Als je in een kamer filmt, *daar komt die weer*, met zowel kunstlicht als daglicht (menglicht), dan zal de automatische witbalans een gemiddelde waarde kiezen, waardoor de kleuren er toch net even iet anders uit komen te zien.

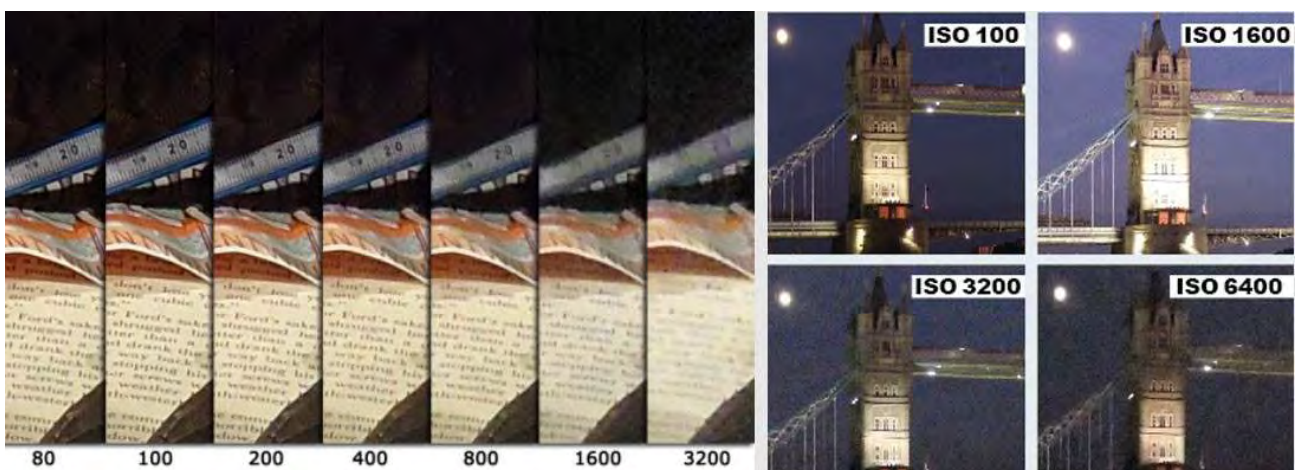
De enige manier om er zeker van te zijn dat de kleuren zoals je ze waarneemt ook op die manier worden opgenomen is door de camera handmatig te witten. Moeilijk is dit niet. Het enige dat we nodig heb-



ben, is een wit-A4'tje of een set wit of grijskaarten. Dit witte papier geef je aan de persoon, die je wilt filmen of plaatst het voor het te filmen object. Je gaat op de positie staan waarvandaan de opnames worden gemaakt en zoomt vervolgens met de camera in op dit witte papier. Als het beeld geheel gevuld is, druk je op de witbalansknop om de camera te witten. Doordat de camera nu weet wat wit is, worden alle andere kleuren automatische goed weergegeven. Verandert tijdens de opname de lichtsituatie, dan wit je de camera opnieuw.

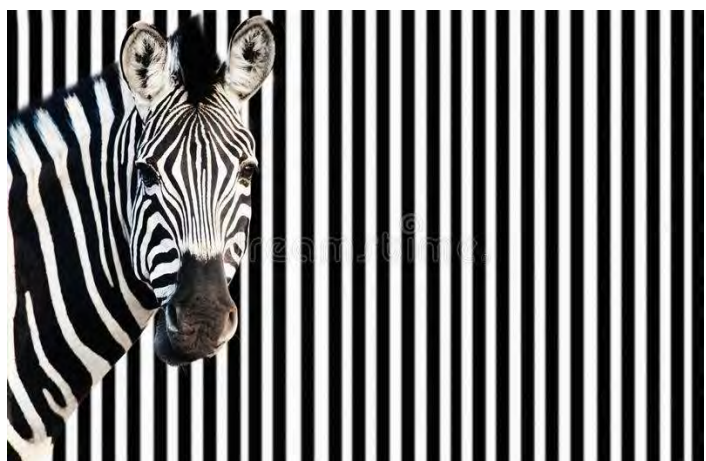
Gain waar hebben we dat meer gehoord ?? Ja, bij audio en daar gebruiken ze ook dB als waarde, dus je hebt er twee op je camcorder. Gelukkig zitten ze in twee verschillende toepassingen. Wij blijven hier bij de beeldinstellingen.

Gain of ISO voor beide is het belangrijk om te begrijpen, dat de ze in wezen hetzelfde aanpassen: de helderheid van het beeld. Dat wil zeggen, ze zorgen ervoor, dat het beeldresultaat helderder is in omstandigheden, die dit normaal niet zouden toestaan, zoals wanneer er onvoldoende licht is. De beste manier om met 'weinig licht' om te gaan, is door meer licht toe te voegen. Dit resulteert in een helderder beeld met minder ruis (ruis of korrel treedt op wanneer gain of ISO wordt opgeschroefd).



De meeste digitale fototoestellen gebruiken de ISO-waarden om de gevoeligheid aan te duiden. Omdat je op die manier ook weet hoe je je (losse) lichtmeter moet instellen om je belichting te meten, i.p.v. alleen maar te zien op je LCD-scherm. Veel (amateur of semi-professionele) videocamera's gebruiken gain om de gevoeligheid aan te duiden, waarbij 0 dB staat voor de basisgevoeligheid van de camera en elke gainverhoging van 6dB een verdubbeling geeft van die gevoeligheid.

Zo hebben de meeste camera's verborgen functies, waarmee we het beeld kunnen aanpassen. Een van die functies voor video is de zebrafunctie, die bij sommige camera's ook op fotografie toepasbaar is. Het principe is eenvoudig: delen in het kader, die tegen overbelichting aanzitten, krijgen diagonale strepen. In sommige camera's bewegen de strepen op het moment, dat de helderheid dichterbij daadwerkelijke overbelichting zit. Vaak kun je de gevoeligheid van de zebrafunctie zelf instellen. Meestal zijn de waarden 70% of 100%. Bij 100% zit je tegen overbelicht aan en zullen die gedeelten uitgebeten zijn. Ze zijn dan, ook in nabewerking, niet meer terug te halen. 100% betekent, dat de pixels op 100%, het maximale dus, van hun belichting zitten.



Het wil dus niet altijd zeggen dat de gebieden met strepen uitgebeten zijn. In sommige shots, zoals die met tegenlicht, zul je altijd zebra zien. Zeker wanneer je de zebra op 70% hebt staan en een gezicht filmt, dan zal bij een correcte belichting de zebra net tevoorschijn komen (bij een blank persoon). Dit komt omdat een (blank) gezicht doorgaans 70% van het licht weerkaatst in de juiste belichting. Een klein beetje zebra op voorhoofd en jukbeenderen is dan niets om van te schrikken. Toch is het handig je hiervan bewust te zijn en de belichting er eventueel op aan te passen. En denk ook logisch na. Het hoofd van een kale man zal, ook bij de juiste belichting, meer zebra geven. Misschien moet je de bovenkant van z'n hoofd wel iets overbelichten om de juiste instellingen voor z'n gezicht te krijgen. Ga dus niet blind op de zebra af. Niet alle camera's beschikken over de zebrapatroonfunctie. Daarnaast is de procedure om de zebrafunctie in te stellen of te gebruiken per model ook nog eens verschillend.

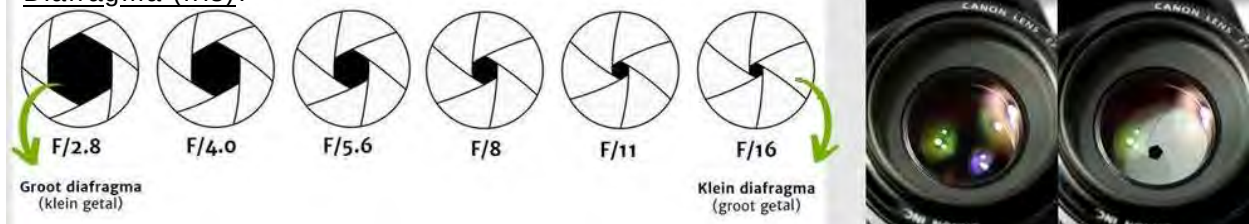
Om te begrijpen wat een "juiste" belichting inhoudt, helpt het om een beetje vertrouwd te geraken met het begrip dynamiek. In verband met belichting verwijst dynamiek (Dynamic range) altijd naar het verschil tussen de donkerste en de lichtste partijen in een beeld (onderwerp, opname, monitor, projectie, dynamiek i.v.m. licht wordt meestal uitgedrukt in "stops").

Gain dB	ISO	Je zal regelmatig in lichtomstandigheden moeten filmen waar het verschil tussen lichtste en donkerste partijen groter is dan wat je camera aankan, in dat geval zal je zelf moeten bepalen, door je diafragmakeuze (of eventueel je sluitersnelheid, daarover verder meer) welke delen je "laat vallen", de donkere of de lichte. Je kan ook terecht komen in situaties waar de gevoeligheid van je camerasensor niet toereikend is om de donkerste partijen op te nemen. Verhoging van de gain of ISO-waarde kan dan een oplossing zijn, maar gaat wel ten koste van de kwaliteit en je zal daar dan de middenweg moeten kiezen.
0 dB	500 ISO	
+3 dB	800 ISO	
+6 dB	1000 ISO	
+9 dB	1600 ISO	
+12 dB	2000 ISO	
+15 dB	3200 ISO	
+18 dB	4000 ISO	
+21 dB	6400 ISO	

De belichtingsdriehoek: diafragma - sluitersnelheid - ISO of gain (*kijk naar de afbeelding op pagina 1*)

De drie elementen hierboven beïnvloeden, elk op hun manier, de hoeveelheid licht die op de sensor terecht komt. (Strikt genomen is dat niet helemaal waar voor de ISO/gain instelling)

Diafragma (iris):



Hierboven een reeks van 6 diafragma stops. Elke volgend stap laat slechts half zo veel licht door als de vorige.

De volledige diafragma reeks gaat als volgt:

► 1 / 1.4 / 2 / 2.8 / 4 / 5.6 / 8 / 11 / 16 / 22 / 32 / 45 / 64 / 90 / 128 / ...

Het begrip "stop" refereert naar de diafragmaring die bij de betere lenzen telkens "vastkijkt" op een van de bovenstaande waarden. Belangrijkste om te onthouden:

► één diafragmawaarde hoger (groter getal) halveert de hoeveelheid binnengelaten licht, één diafragmawaarde lager (kleiner getal) verdubbelt de hoeveelheid binnengelaten licht.

De sluitertijd bepaalt hoelang één frame belicht wordt. Gangbare sluitertijden van kort naar lang:

1/2000 - 1/1000 - 1/500 - 1/250 - 1/125 - 1/100 - 1/60 - 1/50 - 1/30 - 1/25 - 1/10 - ...
1/30ste en 1/60ste zijn buitenbeentjes, verbonden met het NTSC opnameformaat.

De wiskunde is hier aanmerkelijk makkelijker: bv. 1/25ste seconde is dubbel zo lang als 1/50ste en laat dus ook dubbel zo veel licht binnen (ook in dit geval 1 stop dus).

In fotografie eindigt het verhaal hier. In film komt er nog een bijkomend gegeven meespelen: framerate / fps / beelden per seconde.

Film komt tot stand door een reeks beelden snel na mekaar te projecteren. Het aantal beelden per seconden varieert : 24/25/30/50/60 afhankelijk van het gekozen formaat en de plek in de wereld waar je vertoeft. Het meest gangbare formaat in Europa is 25 frames per seconde.

Dat heeft uiteraard gevolgen voor de sluitertijd. Als je 25 fps wil opnemen, dan heb je per frame maximaal 1/25ste seconde de tijd om dat frame te belichten. Praktisch gesproken heb je ook nog de tijd nodig om de pellicule te transporteren en klaar te zetten voor het volgende frame (analoge camera), of de informatie van de sensor te decoderen en weg te schrijven en de sensor "leeg te maken" voor het volgende frame (digitale camera), al zijn er momenteel nogal wat digitale camera's die tot 1/25ste seconde sluitertijd kunnen gaan bij een framerate van 25.

Samenvattend: de langst mogelijke sluitertijd is afhankelijk van de Framerate. Bij 25 Fps is de gangbare sluitertijd 1/50ste seconde.



SIMPEL GEMAAKTE SAMENVATTING





BERICHT VAN HET BESTUUR

Joke de Graaf

Het bestuur van de SGD wenst iedereen een goed en gezond 2022 toe. We hopen dat covid eindelijk een keer op zijn retour zal gaan, zodat we weer volop kunnen genieten van het clubgenoege en het filmen.

De planning loopt al meteen in de war, want het is nog steeds niet duidelijk wanneer we weer kunnen starten. De meesten van ons zullen inmiddels wel de boosterprik ontvangen hebben en dat geeft dan weer hoop voor de toekomst. Laat de zin om te filmen vooral niet wegzakken.

Voor onze website hebben we dit jaar minder decembergroeten kunnen plaatsen dan vorig jaar en persoonlijk vind ik dat wel jammer. Wel is op de avonden, die we in 2021 gehouden hebben duidelijk gebleken, dat het enthousiasme nog aanwezig is. Dat gevoel houden we maar vast. Als we in het komende jaar dan ook weer een cursus kunnen starten, dan voelen we de stimulans weer extra in de club.

Omdat we niet weten, wanneer we kunnen beginnen, kun je het programma als volgt in je hoofd houden.

De eerste avond wordt een inloopavond, waarbij ook films getoond kunnen worden. De decembergroeten worden ook nog even gedraaid.

De volgende avond is het Themafestival Ambachten, waarbij 9 films op de rol staan.

De rest van de avonden vinden plaats volgens de lijst, zoals die vanaf begin januari doorgegeven is. Alles wordt dus simpelweg doorgeschoven.

Via de kerst- en nieuwjaarsgroeten van andere clubs hebben we begrepen, dat het voor allemaal worstelen is. Iedereen doet zijn best het hoofd boven water te houden en dan mag je blij zijn, als je een hechte club hebt. Dan redt je het uiteindelijk wel. Je moet natuurlijk wel voldoende kader hebben om de boel draaiende te houden. Enfin, we doen ons best en houden de moed erin.

RTV DORDRECHT

SGD-films zijn maandelijks op RTV Dordrecht te zien. De uitzendtijden zijn: eerste dinsdag van de maand na het journaal van 18.00 uur met herhalingen tot woensdag 18.00 uur en de daarop volgende zondag van 18.00 uur tot maandag 18.00 uur.

SGD-ers, die de uitzendingen niet kunnen ontvangen, kunnen vanaf het moment van uitzenden de films op het ledengedeelte van de website bekijken.

4 - 8/9 januari *Films met een link naar teken- en schildervereniging Studio'76*

Studio 76 in de Grote Kerk van Henk Nieboer

Bij vertoning op de club op 9 november 2021 wordt duidelijk, dat Henk voor een tweedeling in de film heeft gekozen, waarbij aan de ene kant de Grote Kerk belicht wordt en daarnaast de tentoonstelling aandacht krijgt. Ik hoef het waarschijnlijk niet te vertellen, maar daar wordt verschillend over gedacht. Of je het nu als een of twee films wilt zien, het blijft boeien.

De passie van Willem Romijn van Henk Berendsen en Bob Wemmers

Henk Berendsen en Bob Wemmers hebben al een paar keer gefilmd voor de schildersvereniging Studio'76. Over het thema Hobby (4 oktober 2016) hoefden zij dus niet lang na te denken. Met de passie van Willem Romijn volgen ze een van de schilders van deze club. Een derde prijs is hun deel.



AGENDA

Zie ook www.videoclub-sgd.nl

CLUBAVONDEN

AGENDA 2021

Nog niet duidelijk is, wanneer we weer met de clubavonden kunnen starten. Jullie worden op de hoogte gehouden.
Hiermee houden we de eerder geplande agendavolgorde aan vanaf het moment van starten.

1^e clubavond - Inloopavond met films

2^e clubavond - Themafestival Ambachten

En vervolgens:

- ▶ De onbekenden van Cees
- ▶ Werkgroep Montage en nabespreking enkele themafilms
- ▶ Praktijkavond geluid o.l.v. Jan Smeets. Centraal staat het gebruik van microfoons. Camera en andere materialen meenemen
- ▶ Nabespreking enkele themafilms. Bij tijd over worden nog wat films van het website-archief vertoond
- ▶ Werkgroep Film
- ▶ Algemene Ledenvergadering

Donderdag 21 maart - bezoek aan IJsselstreek/Draaiboek

WEBSITE LEDENDEEL

Via de pagina *Even bijpraten* kun je zien of er nieuwe items bijgekomen zijn. Stuur films in om te laten zien en voor commentaar. Vermeld dat laatste er dan wel bij. Stel brandende vragen en reageer via de website. Opsturen naar jw.smeets2@upcmail.nl

De SGD-avonden worden gehouden op dinsdagavond
Aanvang 20.00 uur

Locatie: Rode Kruisgebouw
Dubbelsteynlaan West 43, 3319 EK Dordrecht

Contributie / bijdrage	
Leden	€ 68,00 per jaar
Leden met gezinskorting	€ 30,00 per jaar
Donateurs (vanaf)	€ 15,00 per jaar

Overmaken op:
NL06INGB0000339218
t.n.v. Smaalfilm en videoGroep Dordrecht,
Cereslaan 60, 3318 EA Dordrecht.

Opzeggen lidmaatschap: schriftelijk voor 30 november.

Bestuur:		
Voorzitter	Chris Schepers	078 6160922
Secretaris	Joke de Graaf-de Rover	078 6171377
Bestuurslid	Jan Smeets	078 6155092
Bestuurslid	Bas de Ruiter	06 54748917

Financiën	Jan de Graaf	078 6171377
-----------	--------------	-------------

Explicateur	Joke de Graaf-de Rover
-------------	------------------------

SGD-festivals	Jan Smeets
---------------	------------

Webmaster	Aart Versendaal
Leden deel	Jan Smeets

Filmarchief	Henk Berendsen
-------------	----------------

Voor meer info en contact:
Website: www.videoclub-sgd.nl

Correspondentie naar:
Joke de Graaf-de Rover
Cereslaan 60, 3318 EA Dordrecht
e-mail: janjoke.graaf@hccnet.nl

Stuur uw kopij voor het februarinummer
t/m zaterdag 29 januari naar:
Joke de Graaf, Cereslaan 60, 3318 EA te Dordrecht
email: janjoke.graaf@hccnet.nl